

Kulturno življenje v Dražgošah

Rok Pintar

Leta 1908 je bilo v Dražgošah ustanovljeno Katoliško izobraževalno društvo, najverjetneje kot odgovor na bolj liberalno usmerjeno bralno društvo, ki ga je nekaj let prej (ob prelomu stoletja) v Dražgošah ustanovil prvi dražgoški učitelj Ivan Stupica. Namen teh dveh društev, ki ju lahko štejemo za začetnika kulturnega življenja v Dražgošah, je bil v prvi vrsti izobraziti ljudi, saj številni še niso znali brati in pisati. Glavni protagonisti tistega časa v Dražgošah naj bi bili že omenjeni učitelj Stupica, takratni župnik Anton Fajfar (Boškov s Češnjice) in Janez Evangelist Krek, ki je s Prtovča (Ratitovca) pogosto zahajal v Dražgoše.

Katoliško izobraževalno društvo v Dražgošah lahko štejemo kot predhodnika prosvetnega društva, v kar se je pozneje tudi preimenovalo. Kulturno delovanje je z njim zaživelo (oz. se razvilo iz prej neformalne oblike), še posebej dramski odsek društva.

Prve igre naj bi igrali na podu Šimnove domačije (pod je prostor nad štalami oziroma hlevom), pri Dobretu naj bi bila tudi knjižnica. Katere igre so igrali in kdo jih je režiral, ni znano, najverjetneje župnik ali učitelj. Skoraj zagotovo pa so igrali igro Tri sestre, ki jo je Krek napisal za Selca. To igro naj bi si Krek v Dražgošah ogledal in pohvalil eno od igralk, češ da je vlogo odigrala prav tako, kot si je on zamislil. Kdaj je bila v Dražgošah prvič odigrana igra Sveta Lucija, ki jo je Krek napisal prav za Dražgoše (natisnjena je bila leta 1913), ni podatka.

V letih pred prvo svetovno vojno je bil v Dražgošah pozidan prosvetni dom. Takrat (leta 1917) je v Dražgoše prišla mlada in ambiciozna učiteljica iz Podbrezj Alojzija Jeglič. Ko so se razmere po vojni malo umirile, je začela zbirati igre in nato igralk, ki jih je iskala in našla predvsem med svojimi (nekdanjimi) učenci. Katere igre vse je režirala, ni znano. V

letih 1925–1930 so med drugimi igrali igri Stari Elija (naslovno vlogo igral hlapec pri Urbanovih Franc Ozebek) in Mlini pod zemljo, odigrana je bila tudi igra Sveta Elizabeta. Kulturno življenje v Dražgošah je bilo takrat precej razgibano. V Tedenskih slikah, prilogi Domovini, je bilo 16. junija 1927 zapisano:

"Dražgošani so kljub veliki oddaljenosti od kulturnih središč zelo napredni in skrbje mnogo za izobrazbo. Imajo svoje izobraževalno društvo, ki prireja mnogo lepih iger, nadalje gasilno društvo, pa tudi Sokola, ki je te dni postavil svoje novo gnezdo, sokolski dom, na najvišji točki naše države."

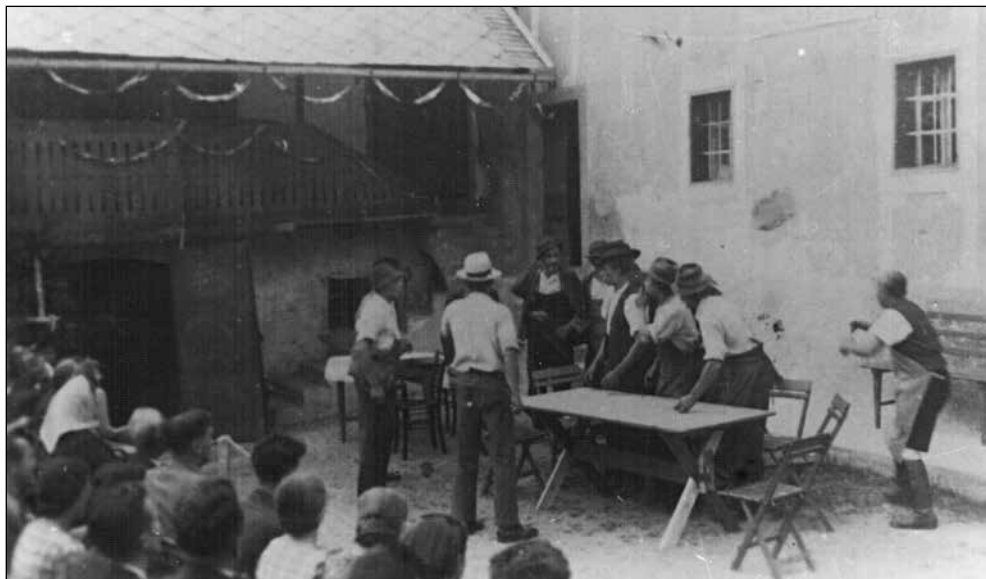
Zvonik cerkve v Dražgošah (levo) in prosvetni dom (desno), fotografirano iz Grobelj okoli leta 1930–35.

Igra Sveta Elizabeta, igrana v Dražgošah okoli leta 1925. Najverjetneje fotografirano za prosvetnim domom. Zadaj (z leve): Mož z brado – neprepoznan, Jakob Lotrič (Lojzetov), Janez Thaler (Rovtarjev), Johana Šolar (Mažova), Katarina Šolar (Šturmov), neprepoznana, Pavlina Habjan (Šimnova), služkinja pri Kosovih (Plajbova iz Lajš), neprepoznan (morda Gabrijel Markelj (Križov)), neprepoznan (morda Tone Habjan (Boštjanicov)). Na sredini (z leve): Mica Šolar (Mažova), Hilda Šmid (živela v Boštjanicovi hiši), Minka Lotrič (Lojzetova), Neža Lotrič (Lojzetova, pozneje Jorcova), Pavla Marenk (Pstotna, por. Lotrič (Lojzetova)), Milka Prevc (Markova), Johana Lotrič ((Mžorarjeva), prej Jelenc (Heinrihova)), Katra Kavčič ((Bitcova), por. Gajgar), Tona Lotrič (Grogovcova), neprepoznana (morda Lojzka (Čečkova)). Spredaj sedijo (z leve): Pavlina (Brinarjeva), Malka Šmid (Urbanova), Mina Lotrič ((Brinovcova), por. Luznar (Gobovcova)), Lojza Lotrič (Lojzetova), Slavica Pentek (Švebova), Alojzija Jeglič (učiteljica in režiserka).

V letih pred drugo svetovno vojno so bile zagotovo odigrane še igre Miklova Zala, Krivoprisežnik, Skapinove zvijače, Pri belem konjičku, Sveta Lucija (uprizorjena v prosvetnem domu na predvečer

praznika svete Lucije leta 1937) in Voda, nekatere od teh na prostem. Igro Voda so denimo igrali na dvorišču pred Pikcovo hišo v vasi Pri cerkvi (v poznem poletju ali zgodnji jeseni leta 1937).

Igra Voda. Na Pikcovem dvorišču v Dražgošah leta 1937.

Slovesnost ob 30-letnici Katoliškega izobraževalnega društva v Dražgošah, 1938, fotografirano pod cerkvijo; duhovnik na fotografiji je Franc Hiti, mož z brado je Matevž Fajfar (Maticov oče).

Glavno žensko vlogo pri igri Voda je odigrala Markova Rotija, igrala je tudi Švebova Slavica, ki je takrat še študirala, pozneje je postala zelo znana in priznana ginekologinja. Šepetalka (Kovačeva Nežka) je šepetala iz stalnega (hlevskega) okna. Ob koncu igre je bil sprevod s konjeniki skozi vas (od Šimna mimo Pikcove hiše za Urbanovo in Jorcovo hišo). Konjeniki so bili Urbanov Jernejc, Šimnov Janez in Novakov Ivan, ki je stal na konju, kar je bilo izjemno zanimivo za otroke. Za konjeniki so šle narodne noše in nato še občinstvo. Sodelovala je tudi "selška plehmuska", ki je stala na Urbanovem mostu, po katerem so vozili seno na pod.

Minka Habjan, Šimnova

Leta 1938 je bila v Dražgošah večja slovesnost ob 30-letnici delovanja Katoliškega izobraževalnega društva.

Pri prosvetnem (izobraževalnem) društvu je bil pred drugo svetovno vojno najbolj dejaven dramski odsek. Deloval pa je tudi fantovski odsek. Imeli so uniforme (klobuke). Delili so se na mladce in naraščajnike. Jaz sem bil šele naraščajnik. Vaje smo imeli vedno ob nedeljah dopoldne. Telovadili smo in korakali. Treniral nas je Markov Rafko, ki je, ko smo korakali, z velikim navdušenjem pel pesem "Dvignite Orli, v jasne višine, krila ponosna mlade moči! Sove se skrivajo v nizke temine, k soncu, k svetlobi Orel hiti." Šele pozneje sem zvedel, da je bila to prva kitica orlovske himne. V dvorani prosvetnega doma so večkrat postavili drog, da so bolj pogumni na njem telovadili. V veži v župnišču pa so bile shranjene lesene krogle, da smo se lahko z njimi igrali (balinali), kadar smo hoteli. Mladci so se naučili telovadbe, da so lahko leta 1935 nastopili na stadionu v Ljubljani, kjer je bil evharistični kongres.

Pri prosvetnem društvu so okoli leta 1940, tik pred vojno, ustanovili tamburaški zbor. Vodil ga je Filip Mlinar, organist in krojač. Imeli so precej instrumentov. Manjše je moral plačati vsak sam, za večje pa je nekaj prispevalo društvo. Kakšnega skupnega nastopa jim še ni uspelo imeti.

Markovi (Prevc) so bili že včasih zelo muzikalni. Markov Janko omenja v svojih spominih, da so imeli cel kup instrumentov; Milka citre, Rotija kitaro, Rafko mandolino in tamburico, Miha pa brač. Mama je menda večkrat karala očeta, ker je prodal harmoniko.

Janko Pintar

Ko je učiteljci Jegličevi začel odpovedovati vid, je režijo iger v Dražgošah prevzel Janez Thaler (Rovtarjev). Že pred drugo svetovno vojno je bilo več iger odigranih pod njegovim vodstvom.

Vojna in z njo povezani dogodki tako kot na drugih področjih tudi na kulturnem Dražgošam niso prizanesli. Skupaj s hišami in gospodarskimi poslopji je bil do tal porušen prosvetni dom, enaka usoda je doletela sokolskega. Vse je bilo treba začeti znova. Domačini so si postavili začasna bivališča (barake) in že jeseni leta 1945 je bila v eni od njih (Na pečeh) odigrana igra Njega ni. Igralci so med ponazoritvijo bitke pred barako streljali s pravimi mitraljezi in puškami. Sodelovali so stražarji nemških ujetnikov. Tako se je v opustošeni vasi začelo prebujati tudi kulturno življenje. Kmalu so domačini v lesenem gospodarskem poslopju v vasi Na pečeh (na Megušarjevi njivi) uredili majhno dvorano, kjer so odigrali še več iger. Pod vodstvom Janka Pintarja so leta 1951 v eni od barak oživili tudi knjižnico.

Med prvimi po vojni so v Dražgošah igrali še igri Črna žena (režiral Matevž Šmid – živel v Železnikih, sicer Prešnikov iz Dražgoš) in Ponos za ponos (1947). Pri tej igri je otroka "igral" enoletni Filip Šolar (Koritnikov), njegova mama v igri je bila Minka Habjan (Šimnova). Leta 1948 je bila odigrana igra Drabosnjak (fotografija te igre je objavljena v Želez-

Igralci igre Ponoš za ponos, Dražgoše, predpust 1947. Od leve: Peter Habjan (Šimnov), Jakob Lotrič (Kališnikarjev), Minka Habjan (Šimnova), Lotrič Francka (Grogovcova), Janez Thaler (Rovtarjev), Cilka Kavčič ((Hkavščova), por. Prevc (Markova)), Miha Prevc (Markov).

Igra Veriga. 17. 4. 1955. Dražgoše, Na pečeh. Zadaj (z leve): Lojze Ambrožič (Pavlinin), Andrej Kavčič (Jakčov), Kati Marenk ((Pikcova), por. Pintar (Miklavžova)), Anton Megušar (Grogcov), Joža Jelenc (Bolčarjev). Na sredini (z leve): Janez Thaler (Rovtarjev) – režiser, Marica Šolar ((Koritnikova), por. Jelenc (Bolčarjeva)), Franc Lotrič (Tomažov), Slavka Habjan ((Ožbicova), por. Lušina), Drago Habjan (Primčkov), Julči Strnad (učiteljica v Dražgošah), Franc Kavčič (Hkavščov). Spredaj (z leve): Miha Thaler (Rovtarjev), Janko Pintar (Miklavžov), Filip Šolar (Koritnikov).

Igralci in sodelavci drame *Sin*. Fotografirano na gostovanju v Selcih, 29. 1. 1956. Original hrani Rezka Lotrič. Ta igra je bila igrana še 26. 12. 1955 v Dražgošah in 15. 1. 1956 pri Sv. Lenartu. Zадaj (z leve): Janko Pintar, Rezka Lotrič (Tomažova) – šepetalka, Ivanka Šolar ((Koritnikova), por. Habjan (Primčkova)), Drago Habjan, Katarina Pintar, Lojze Šolar (Anžetov), Julči Strnad (učiteljica v Dražgošah), Venči Ambrožič, Nančka Bobnar Kranjc (učiteljica v Dražgošah). Spredaj sedijo (z leve): Nežka Kavčič (Bitcova), Janez Thaler (Rovtarjev) – režiser, Neža Bešter (Polakova), Franc Lotrič (Tomažov).

Igra *Živ pokopan*. Igralci in spremljevalci. Fotografirano 14. 6. 1964 (original hrani Rezka Lotrič). Zадaj (z leve): Gabrijel Markelj (Križov) – masker, Joža Frakelj (Štihlnov), Albina Lotrič ((Brinarjeva), por. Šolar (Lovrihova)) – šepetalka, Rafko Kavčič, Mici Kavčič – ni igrala, Gartner Ivan (Novakov) – ni igral, Franc Lotrič (Tomažov), Kati Marenk (Pikcova) – ni igrala, Lotrič Francelj (Brinarjev) – ni igral. Na sredini (z leve): Janez Thaler (Rovtarjev) – režiser, Anton Ambrožič (Pavlinin), Miha Thaler (Rovtarjev), Janko Pintar (Miklavžov), Tončka Marenk ((Pikcova), por. Bešter (živi v Podblici)). Spredaj (z leve): Tone Jelenc (Dobretov), Polde Marenk (Pikcov).

nih nitih št. 7), okoli leta 1950 sta bili uprizorjeni Domen in otroška igra Pogumni Tonček (v glavni vlogi Tone Lušina – Ožbicov), leta 1951 pa Županova Micka. Igrali so še Zlatarjevo zlato (1953 – pri tej igri je bil zaradi spleta naključij s strelom iz puške nesrečno ranjen Franc Katrašnik z Jamnika), Roksi, Peg, srček moj, Matiček se ženi (1954), Veriga (1955), Sin (igrana v Dražgošah 26. 12. 1955, gostovanji pri Sv. Lenartu in v Selcih), Bele vrtnice, Via Mala (maj 1956 – igrana v Dražgošah in Žabnici), Sosedov sin, Stilmondski župan, Kastelka, Fina gospa, Vdova Rošlinka, Srenja (igrana 28. 11. 1958), Pri belem konjičku (igrana na pustno nedeljo, 8. 2. 1959, glavno moško vlogo je igral Vinko Luznar – Gobovcov). Ker je bilo v Dražgošah malo moških (za moške vloge), so radi priskočili na pomoč fantje iz sosednjih vasi, predvsem z Rudna. Prve igre po vojni je z izjemo nekaterih režirala Angela Lotrič (Štihlnova), za njo pa Janez Thaler (Rovtarjev).

Prav je, da se iz tega časa spomnimo tudi Gabrijela Marklja, Mežnarjevega iz Kališ (mi smo rekli Križovega). V Dražgošah je veliko igral, posebej pred vojno, bil je tudi masker, posebno rad je izdeloval brke.

Janko Pintar

Leta 1961 so v novi šoli v Dražgošah uredili dvorano za kulturne prireditve, kar je bilo združeno z veliko kulturno slovesnostjo, podobno kot tri leta prej ob odprtju šole.

Drama Otok in struga, odigrana pomladi 1968, je bila kar zahtevna naloga za režiserja Janeza Thalerja že zato, ker je bilo treba na majhen oder spraviti obsežno delo in dobiti prave igralce za zahtevne vloge, saj smo bili nekateri še neizkušeni. Igra sama je zahtevala magnetofonske posnetke šumenja vode, dežja z bliskom in gromom, pa

tudi veselo žvrgolenje ptic. Tudi obleke za igralce si je bilo treba izposoditi v poklicnem gledališču v Ljubljani.

Meni kot igralki je igra ostala v lepem spominu. Vseč mi je bila vsebina, nadvse pa vloga mlade Serafine, ki je nosila lepo sposojeno obleko iz "ta pravega gledališča". Pri teh oblekah naj omenim še to, da so bile te zares lepe šele, potem ko smo jih igralko oprale in še malo polepšale s svojimi bleščicami. Prijateljica Lucija Jelenc (poročena Thaler) se spominja, da ji je bilo najtežje nositi lasuljo. Njena vloga je bila težka, saj se je njena nesrečna ljubezen končala v deroči vodi. Njena vloga je zahtevala tudi petje. Doživeto je zapela: Vsi so prihajali, njega ni blo ... Naj omenim, da je bila igra zares dobra, režiser zadovoljen z igralci in tudi gostovali smo z njo v več krajih. V Srednjo vas v Bohinju smo se odpeljali z avtobusom.

Mira Lotrič, poročena Jelenc

Igralke igre Otok in struga, pomlad 1968, pred dvorano v Dražgošah. Original hrani Mira Jelenc. Z leve: Veronika Šolar (por. Gartner) – spletična Lucija, Lucija Jelenc (por. Thaler) – kontesa Zora, Mira Lotrič (por. Jelenc) – kontesa Serafina.

Ko so Janezu Thalerju začele pešati moči (njegov sin Gabrijel se spomina, da so mu za 40 let delovanja v društvu poklonili uro), so mu pri režiji pomagali učiteljci Nančka Bobnar Kranjc in Julči Strnad ter Francelj Lotrič (Tomažov).

Zime, ki sva jih preživelci z Julči (Strnad – op. a.), so bile pestre, Julči je igrala v igrah, sama sem se spustila v režijo. Prvo leto kot asistentka g. Robarja (Janeza Thalerja – op. a.), naslednji dve zimi sem režirala sama. Igrali smo Sina in Vio Malo. Z igrami smo gostovali v Selcih, Martinj Vrh, Žabnici. Poleg igre smo vsako zimo pripravljali proslave za državne praznike in za obletnice dražgoškega boja.

Marija Bobnar Kranjc - Nančka
v knjigi 100 let šole v Dražgošah

Za njimi je približno od leta 1970 do sredine osemdesetih let igre v Dražgošah režiral Franc Lotrič (Brinovcov). V vasi je bil torej dejaven še več let po tistem, ko se je leta 1975 z družino preselil v Dašnico. Od tam se je vozil na vaje v Dražgoše. V času svojega vodenja dramske skupine se spominja predvsem naslednjih igralcev: Micike Kavčič, Rafka Kavčiča, Francke Kavčič, Tončke Marenk, Micike Potočnik, Jožeta Fraklja, Lucije Frakelj, Albine Lotrič, Franca Šolarja, Vere Šolar, Lucije Jelenc, Antona Ambrožiča, Mire Lotrič, Dominika Lotriča, Franca Lotriča in Milene Lotrič (šepetalke). Z igrami Avtobusna postaja (pri tej predstavi je bil šofer Tone Jelenc, natakarka pa Vera Šolar), Kastelka, Pri Belem konjičku, Gosposka kmetija, Živ pokopan, Trije vaški svetniki, Otok in struga, Na letovišču, Kovarstvo in ljubezen, Težka ura, Stilmondski župan, Prisega opolnoči so pogosto gostovali v Lučinah, Podlonku, Selcih, Podblici, Gorenji vasi, Srednji vasi pri Bohi-

Igra Počitnice na deželi. Fotografrano v Podlonku, najverjetneje pomladi leta 1983. Original hrani Miha Jelenc. Zadaj (z leve): Dominik Lotrič (Brinovcov), Mici Potočnik (Megušarjeva), Manja Zupanc ((Maticova), por. Mohorič), Miha Jelenc (Bertov), Majda Frakelj ((Štihelanova), zdaj živi na Brezovici), Rafko Kavčič (Jakčov), Francelj Lotrič (Brinovcov). Na sredini (z leve): Miha Prevc (Markov), Francka Kavčič (Hkavščova iz vasi Pri cerkvi), Manči Lušina ((Užbicova), zdaj živi v Rovtah pri Podnartu), Rafko Kavčič ml. (Jakčov). Leži: Vencelj Šturm (Tomažkov).

nju ter na Bukovici.

Približno v tem času (1964–1979) je v bila Dražgošah na gledališkem področju pri delu z otroki zelo dejavna učiteljica Pavla Trček Suwa. Vsako leto so v okviru šole pripravili štiri javne prireditve, med zadnjimi pod njenim vodstvom so igrali igrico Bedak Pavlek.

18. januarja 1977 je bilo (sodeč po dokumentih iz poznejšega izbrisa) v register društev vpisano Kulturno umetniško društvo Brata Bička Dražgoše, verjetno pa je pod tem imenom delovalo že nekaj let prej. Okrog leta 1985 so pod vodstvom Mihaela Prevca (pozneje župana in poslanca) otroci odigrali Kekca, 13. aprila 1986 je bila v Dražgošah premiera burke v dveh dejanjih Trije tički (ponovitve v Selcih, Podblici in Davči). Istega leta so pod vodstvom Katarine Jelenc (poročene Peternelj) otroci v okviru takratne mladinske organizacije, katere delo se je prepletalo z delovanjem KUD-a,

odigrali Pavelčkovo piščalko. Rafko Kavčič st. je s sovaščani leta 1988 režijsko pripravil igro Razvalina življenja. Sledilo je nekaj družabnih večerov z odigranimi skeči. V letih 1989, 1990 in 1991 jih je pripravljala Janez Pintar. Na družabnem večeru leta 1991 je predstavil Dražgoške statute, ki govorijo o pravicah in dolžnostih dražgoških "pobov" ter z nji-

Janez Pintar (Miklavžev) – levo in Marko Lotrič (Bri-novcov) med skečem na družabnem večeru leta 1989 – izrez iz videoposnetka.

Pavelčkova piščalka, 1986, fotografija z gostovanja v Sorici. Original v albumu dražgoških društev. Od leve: Zinka Lušina (por. Šolar (Ožbicova)), Bojan Ambrožič (Pavlinin), Stane Jelenc (Bolčarjev), Tone Habjan (Primčkov), Primož Lušina (Brinarjev), Joži Pintar ((Miklavžova), por. Peternelj), Anica Habjan (Primčkova), Nada Jelenc ((Jorco-va), por. Pfajfar), Erika Šolar ((Lovrihova), por. Šmid), Marjeta Šolar ((Mihova), por. Nastran), neprepoznana, Zalka Lušina ((Ožbicova), por. Pintar), Tone Ambrožič (Pavlinin), neprepoznan (fant z brado, morda Janez Šolar (Kolendrov)), Jana Marenk (Pikcova), Katarina Jelenc ((Bolčarjeva), por. Peternelj).

mi povezanih običajih in navadah. Pod vodstvom Janeza Pintarja je bila 9. februarja 1992 v Dražgošah tudi premiera komedije v treh dejanjih Moč uniforme, nakar je dramsko življenje v Dražgošah spet skoraj za desetletje izgubilo zagon. Odmevnejša je bila še proslava ob 100-letnici šole v Dražgošah. Vsebinsko te proslave, ki je potekala 19. junija 1994 na igrišču za šolo v Dražgošah, so pripravili Jana Lušina, Francka Frakelj in Janez Pintar. Gradivo za spremljajočo razstavo in brošuro, izdano ob tej priložnosti, je zbrala in uredila Julijana Prevc. Janez Pintar je ob pomoči očeta Janka Pintarja dve leti pozneje (29. decembra 1996) v cerkvi v Dražgošah pripravil tudi spominsko slovesnost ob 100. obletnici rojstva prof. Jakoba Šolarja z naslovom Markov gospod.

Dramsko življenje se je po desetletju posta (društvo je medtem vsako leto za 1. november redno pripravljalo komemoracije pri osrednjem dražgoškem spomeniku – nagovori so zbrani v

posebnem zborniku, učiteljice, predvsem Francka Frakelj, pa so z otroki še naprej pripravljale šolske predstave) vnovič začelo prebujati leta 2002, ko smo v okviru pustovanja, ki ga je pripravilo Turistično društvo Dražgoše, izvedli krajši kulturni program. Takrat je bila na dražgoškem odru prvič predstavljena gledališka improvizacija – po vzoru Impro lige v Ljubljani. Leto pozneje je bil program pustovanja še nekoliko bogatejši. Želja po dramskem udejstvovanju je naraščala in leta 27. januarja 2005 je bilo "vnovič ustanovljeno" Kulturno umetniško društvo Dražgoše. Leta 2006 je bila v njegovem okviru odigrana otroška igra Pavliha se predstavi, sledila je igra na prostem Sveta Lucija, ki je doživela nepričakovano dober odziv, kar je tako meni (režiserju) kot igralcem dalo navdih, da smo pripravili še tri igre na prostem (v narečju), in sicer Stari in mladi (2009), Voda (2011) ter Krivoprisežnik (2013). Za plotom v Dražgošah, kjer smo vkopali tribune in pripravili prizorišče,

Igra Voda v gledališču Za plotom v Dražgošah. Pomlad 2011. Foto: Aleksander Čufar

si jih je ogledalo vsako po več kot 1.000 gledalcev, nekatere celo več kot 1.500. Za uspešno izvedbo iger na prostem je društvo leta 2010 prejelo priznanje Občine Železniki. O igrarh so izšli številni članki v medijih (Sveta Lucija povezala Dražgoše – Gorenjski glas, 3. maj 2007, Stari in mladi navdušujejo – Gorenjski glas, 1. maj 2009, Nova igra na prostem – Železnikarski glas, 15. april 2011, Že četrta igra na prostem – Loški glas, 26. marec 2013, V Dražgošah po krivem prisegli – Gorenjski glas, 3. maj 2013, Gledališče z najlepšim razgledom – Loški utrip, julij 2013 ...). Iz obdobja po letu 2005 velja omeniti še spontan nastanek dveh precej prepoznavnih dražgoških gledaliških (pretežno pustnih) likov – Rudija in Žbeta. Gre za vaška posebneža, ki sva jih ob vključevanju etnološkega in kulturnega izročila Dražgoš po avtorskem besedilu na različne tematike večkrat pretežno improvizirano uprizorila z Gorazdom Jelencem. Z no-

vim letom 2014 se je Kulturno umetniško društvo Dražgoše pripojilo Turističnemu društvu Dražgoše in od takrat deluje pod imenom Kulturno turistično društvo Dražgoše. Prvi člani upravnega odbora smo Rok Pintar – predsednik, Miha Zupanc – podpredsednik, Barbara Debeljak – tajnica, Ana Jelenc – blagajničarka. Naša osrednja želja na kulturnem področju je, da bi Dražgoše dobile večnamensko dvorano, v kateri bi lahko uprizarjali tudi nekoliko večje igrice. Takšne dvorane vas nima že od tragičnih dogodkov v drugi svetovni vojni. Sicer pa si kot največji uspeh štejemo to, da smo z delovanjem po letu 2005 in predvsem z igrarji na prostem uspeli povezati vas, tako da se ne delimo več po političnem, verskem ali kakršnem koli drugem prepričanju, kar se je tudi v Dražgošah prepoznati dogajalo v preteklosti. Prav to ob uspehih našega dela v okviru društev vsako leto proslavimo na skupnem vaškem pikniku zahvale.

Gledališki listi in letaki (igre Sveta Lucija, Stari in mladi, Voda, Krivoprisežnik) in priznanje občine Železniki za uspešno izvedbo teh iger na prostem. Foto: Rok Pintar

Pisni viri:

Slovenec, leto XXXVI, št. 189, 19. avgust 1908.

Tedenske slike (priloga Domovini) leto III, št. 24, 16. junij 1927.

Gorenjski muzej Kranj: *Kulturna društva na Gorenjskem v letih 1860 do 1914*, september 1980, str. 32, 41.

Ciril Zupanc: *Kulturno-prosvetno življenje v Železnikih od 1945 do 1975*, Loški razgledi, 1976.

Julijana Prevc: *100 let šole v Dražgošah 1894–1994*.

Drugi viri:

Janko Pintar (Miklavžev), Minka Habjan (Šimnova), Franc in Marija Lotrič (prej Brinovcov oz. Pstotna iz Dražgoš), Gabrijel Thaler, Mici Kavčič, Rezka Lotrič, Katarina Pintar, Tončka Bešter, Manja Mohorič, Miha Jelenc, Katarina Peternelj, Janez Pintar, Danica Jelenc, Marko Lotrič.

V 11. številki zbornika ste ob prebiranju zapisa Roka Pintarja o svojem očetu Jan-ku verjetno opazili, da nekaj manjka. V tej številki Železnih niti z objavo prispevka o kulturnem življenju v Dražgošah, ki ga je začel pisati Janko, dokončal pa njegov sin Rok, to napako popravljamo.